

مجموعه کتاب های طرح تحول و نوآوری

در آموزش علوم پزشکی

یادگیری مبتنی بر عمل

حلقه گمشده در کیفیت طبابت امروز

آنچه پزشکان، آموزش دهندگان، دانشجویان و برنامه ریزان باید در مورد صلاحیت "یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل" در پزشکی بدانند!

تألیف:

دکتر شهرام یزدانی

دکتر آرزو فرج پور

دکتر سمیه اکبری فارمد

بهار ۱۳۹۷

سرشناسه	: یزدانی، شهرام، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: یادگیری مبتنی بر عمل .../ تألیف شهرام یزدانی، ارزو فرج پور، سمیه اکبری فارمد.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۳ص.: مصور(رنگی)، جدول.
فروست	: مجموعه کتابهای طرح تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی؛ ۹.
شابک	: دوره: ۹-01-6121-622-987؛ ۲۰۰۰۰ریال00-6121-622-978:
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: پزشکی مبتنی بر شواهد
موضوع	: Evidence-based medicine
موضوع	: آموزش پزشکی
موضوع	: Medical education
شناسه افزوده	: فرج پور، ارزو، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده	: اکبری فارمد، سمیه، ۱۳۶۰ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
شناسه افزوده	: Health & Shahid Beheshti University of Medical Sciences Services
رده بندی کنگره	: ۶۱۶ ۱۳۹۷ ی ۴۷۲۳/۷
رده بندی دیویی	: ۶۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۵۹۳۲۳

عنوان	: یادگیری مبتنی بر عمل
تألیف	: دکتر شهرام یزدانی - دکتر آرزو فرج پور - دکتر سمیه اکبری فارمد
نوبت چاپ	: اول / ۱۳۹۷
انتشارات	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
ویراستاران علمی و ادبی:	: دکتر امیر مازیار نیایی - دکتر سنور بایزیدی
چاپ و لیتوگراف	: تیموری
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۱-۰۰۰-۲
شابک دوره	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۱-۰۰۱-۹
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
قیمت	: ۱۲۰/۰۰۰ ریال

فهرست

- ۱..... مقدمه و ضرورت
- ۲..... تعاریف
- ۷..... جلب اعتماد جامعه به حرفه پزشکی
- ۷..... ارتقا کیفیت خدمات بالینی (Quality Of Care Improvement)
- ۸..... ایمنی بیمار (Patient Safety)
- ۹..... تعریف یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل (pbli)
- ۱۰..... مورد الگو
- ۱۱..... مورد مخالف
- ۱۳..... ویژگی های تعریفی توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
- ۱۴..... گستره وسیع (Broad Scope)
- ۱۴..... پیچیدگی (Complex)
- ۱۵..... شهودی (Intuitive)
- ۱۶..... وابسته به زمینه (Contextual)
- ۱۷..... مبتنی بر مهارت (Skill Based)
- ۱۸..... وابسته به حرفه (Vocational)
- ۱۹..... ابعاد فردی و سیستمی (Individual And System Aspects)
- ۲۱..... مهارت ها و صلاحیت های فردی مورد نیاز توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
- ۲۲..... صلاحیت یادگیری مادام العمر (Lifelong Learning)
- ۲۴..... صلاحیت یادگیری خود محور (Self- Directed Learning)
- ۲۷..... صلاحیت بازاندیشی و پایش خود (Self-Monitoring& Reflection)
- ۲۹..... مهارت استفاده از بازخوردهای خارجی (Incorporate External Feedback)
- ۳۲..... مهارت اندازه گیری و آنالیز فرایند و نتایج عمل

۳۲.....	(Measuring& Analysis Of Practice Process And Outcome)
۳۵.....	مهارت بهبود کیفیت (Quality Improvement)
۴۱.....	صلاحیت طبابت مبتنی بر شواهد (Evidence Based Medicine)
۴۳.....	تحلیل ریشه ای علت
۵۵.....	زیرساخت های ضروری اجرای توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۵۷.....	۱.سیستم پژوهشی تولید شواهد مبتنی بر عمل
۵۸.....	۲.سیستم مدیریت دانش بالینی
۵۹.....	۳.سیستم تصمیم گیری بالینی مبتنی بر شواهد
۶۲.....	۴.نهادهای سیاستگذاری بالینی
۶۴.....	۵.سازمان های نظارت کننده
۶۶.....	مکانیسم های نظارتی (Regulatory Mechanisms)
۶۸.....	۶.فناوری اطلاعات و ارتباطات
۷۰.....	۷.جوامع حرفه ای
۷۲.....	تعهد مدیران و سیاست های بالادستی (Manager commitment & Upstream policy)
۷۴.....	ساختار سازمانی و محیط مساعد برای بهبود (supporting organizational culture for CQI)
۷۶.....	محیط بالینی به عنوان بستری برای آموزش PBLI PBLI Training As Clinical Setting Environment)
۷۷.....	هماهنگی بین بخشی (Cross Sectoral Coordination)
۷۹.....	منابع انسانی (Human Resources)
۸۱.....	رویکرد به یادگیری
۸۷.....	آغازگرهای فرایند یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۹۱.....	۱.شناسایی واکنشی شکاف دانش، مهارت و عملکرد به صورت شهودی
۹۴.....	۲.شناسایی واکنشی شکاف دانش، مهارت و عملکرد از طریق فیدبک های خارجی
۹۶.....	۳.شناسایی پیش کنشی شکاف دانش، مهارت و عملکرد به صورت شهودی
۹۹.....	۴.شناسایی پیش کنشی شکاف دانش، مهارت عملکرد توسط سازمان های ناظر

- ۱۰۳..... روش های رفع شکاف های دانشی، مهارتی و عملکردی
- ۱۰۴..... ۱. رفع شکاف شناسایی شده در Foreground Knowledge
- ۱۰۵..... صلاحیت طبابت مبتنی بر شواهد
- ۱۰۷..... ۲. رفع شکاف دانشی در Background Knowledge
- ۱۰۸..... یادگیری خود محور و مطالعات شخصی
- ۱۰۹..... شرکت در دوره های آموزش مداوم پزشکی
- ۱۰۹..... بازآموزی (CME: Continuous Medical Education)
- ۱۱۰..... دوره های آموزش مداوم طراحی شده توسط سازمان های نظارت کننده
- ۱۱۲..... ۳. راه های رفع شکاف شناسایی شده در مهارت
- ۱۱۳..... توسعه حرفه ای مداوم (CPD)
- ۱۱۵..... برنامه توسعه فردی (PDP: Personal/Professional Development Program)
- ۱۱۷..... ۴. راه های رفع شکاف شناسایی شده در عملکرد
- ۱۲۷..... توسعه توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
- ۱۳۰..... لزوم وجود برنامه درسی مبتنی بر توانمندی PBLI در آموزش پزشکی عمومی
- ۱۳۰..... ضرورت بهره گیری از استراتژی طولی و ادغام مارپیچی
- ضرورت به کارگیری استراتژی دانشجو محوری در اجرای کوریکولوم های توانمندی یادگیری و ارتقا
- ۱۳۲..... مبتنی بر عمل
- ۱۳۵..... محتوای آموزشی (Educational Content)
- ۱۳۷..... روش های آموزشی (Educational Methods)
- ۱۴۵..... a. آموزش مهارت بهبود کیفیت
- ۱۴۸..... عوامل موثر بر اثربخشی دوره آموزش بهبود کیفیت و ایمنی بیمار
- ۱۵۰..... روشهای ارزشیابی صلاحیت بهبود کیفیت و ایمنی بیمار
- ۱۵۳..... طبابت مبتنی بر شواهد
- ۱۵۳..... روش های آموزش EBM
- ۱۵۴..... عوامل موثر بر موفقیت آموزش EBM

۱۵۴.....	ده اشتباه رایج در آموزش EBM
۱۵۵.....	آموزش EBM به صورت ادغام یافته با آموزش بالینی
۱۵۹.....	روش های ارزیابی دانشجو در EBM
۱۶۰.....	مهارت یادگیری خود محور
۱۶۷.....	مهارت خودتنظیمی
۱۷۱.....	روش های آموزش و ارزشیابی
۱۷۴.....	هفت اصل در تسهیل خود تنظیمی و ارایه فیدبک
۱۸۰.....	مهارت تحلیل ریشه ای علت (RCA)
۱۸۰.....	روش های آموزش مهارت تحلیل ریشه ای علت
۱۸۱.....	روش های ارزیابی مهارت تحلیل ریشه ای علت
۱۸۲.....	روش های ارزیابی فراگیر در صلاحیت یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۱۸۳.....	چالش ها و راهکارهای بومی اجرای توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۱۸۷.....	راهکارهای پیشنهادی اصلاح نظام آموزش دانشکام جهت اجرای توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۱۹۳.....	نقایص و نارسایی های موجود در نظام سلامت
۱۹۵.....	راهکارهای پیشنهادی اصلاح نقایص نظام سلامت جهت اجرای توانمندی یادگیری و ارتقا مبتنی بر عمل
۱۹۸.....	منابع